

מסורת הש"ס

עושיין פסין פרק שני עירובין

כג.

עין משפט
נר מצוה

ב ו (טושי"ע א"ח סי'
שם ע"פ א'):
ב ו ב (טושי"ע טס):

רב ניסים גאון

והא נבי ר' אליעזר דטובה
דאמרו רבנן דקאמרו
ועוד וזה שאמר ר'
אליעזר בספכת סוכה
בפרק הישן תחת המטה
ר' אליעזר אומר ארבע
עשרה סעודות חייב אדם
לזכור בסוכה אחת ביום
ואחת בלילה, והחמירו
אחרים אין לזכור קצבה
חוץ מליל יום טוב
הראשון בלבד, ועוד אמר
רבי אליעזר מי שלא אכל
כו.

רבינו חננאל

אמר רב יוסף גאון רב
יהודי אמר שמואל הלכה
כר' יהודי בן בבא, ועוד
אמר לא הותרו פסי
ביראות אלא לבאר הרבים
לבבד, וצריכי דאי
אשמעינן הלכה כר' יהודי
בן בבא הוה אמינא
דרבינן אפילו כמבטין
ואפילו מלוחין, ולאפוקי
מדי' עיקב, דאמר אהרן
בזו הרבים והוא סביר,
היודי עושין להן פסין,
קמיל לא הותרו פסי
ביראות אלא לבאר מים
חיים לבבד, ואי אשמעינן
שמואל באר מים חיים,
הוה אמינא ולא שנת דיהודי
דריבין עושין להן פסין,
קמיל לא הותרו פסי
ביראות אלא לבאר מים
חיים לבבד, והא ר'
יהודי דתנא אין עושין
פסין אלא עד בית אהרן
הדיא לחומרא, דהדר קתני
הרבים דהוא ארבעה
מספקתה יליקתה לצדדו,
הדיא נמי לחומרא, ולא
רבינו יודן, ומרקין הים
גבי ר' יהודי אפסוקו
רבנן, דקתני אמרו לו לא
אם אמרו בית פאחיס,
הדיא לחומרא, דהדר קתני
הרבים דהוא ארבעה
מספקתה יליקתה לצדדו,
הדיא נמי לחומרא, ולא
רבינו יודן, ומרקין הים
גבי ר' יהודי אפסוקו
רבנן, דקתני אמרו לו לא
אם אמרו בית פאחיס,
הדיא לחומרא, דהדר קתני
הרבים דהוא ארבעה
מספקתה יליקתה לצדדו,
הדיא נמי לחומרא, ולא
רבינו יודן, ומרקין הים
גבי ר' יהודי אפסוקו
רבנן, דקתני אמרו לו לא
אם אמרו בית פאחיס,

והא דנקט באר הרבים לאפוקי טר' עקיבא, וא"ת א"כ הוה
ליה למימר נור הרבים וע"כ נאר היחיד לא דל"כ היינו רבי
עקיבא וי"ל דלורחא דמלתא למימני מענין שמועט דהיינו נאר
היחיד אי נמי הא דקאמר דרביס אפילו כמבטין לאו ארי"ן בן ננא
קאי אלא שמואל:

לא שנת דרביס וא שנת כו', יכול
להיות דהו כר' יהודה בן בבא
ננא וזה דנקט ר' יהודה בן ננא
נאר הרבים היינו לאפוקי נור
הרביס: **שהוא ע' אמה ושיריים.**
וא"ת ולינן מהר הבית ועודת נשים
סביב קל"ה אמה ועודת ישראל היה
קפ"ו וי"ל דכל מיני דשנת משמטן
גמרינן להו אי נמי העוונות משני
מוקפין לדירה שהיו שומרים בה
כל הלילה:

ובלבד שיהא בה שומריה.
נראה לפרש דשפוח
מע' אמה נמי לריך שומריה או בית
דירה וציתר מנית סאחיס לא סני
בשומריה וזית דירה אלא פתח ולכסוף
הוקף הקרפף לנורן הבית אכל א"ל אין
לומר דבשבעים אמה דוקא לריך
שומריה אכל כפחות א"ל כלום וציתר
אין סני בשומריה דאין כפחות שהיא
ג' חלקים ג' משאויין וזה נמי אין
לומר דציתר מע' נמי סני בשומריה
ולא אחא למימר אלא דבזיר משבעים
אמה ושיריים לא לריך כלל דאם כן
במאי פליג ר' עקיבא לפירוש ר"ח
דפירש דר' יהודה בן ננא איירי
דבזיר מועט ור' עקיבא לא איירי
דלמרחיזו ע' אמה ושיריים ודבר
מועט לריך שומריה וכפחות מכאן לא
לריך ופ"י לפי רש"י דמי היינו מנא
קמא דאמרו לו לר' יהודה מ"מ גם
לפי' נראה דרבי יהודה בן ננא נמי
איח איה דבזיר מועט כמו מנא קמא
דמשום הוה אינטרין לרבי עקיבא
למחר ולשעות ובלבד שהיא ע' אמה
אמה כו' ועוד אי ציתר מנית סאחיס
נמי איירי ר"י בן ננא א"כ היי
קאמר ר"י אפילו אין ציה אלא נור
ושית ומערה משמע דר"י נמי אין
חילוק בין סאחיס לימר ורבי יהודה
גופיה קאמר לעיל בני פסין עד בית
סאחיס ועוד לר"ח דפי' היינו מנא
קמא היינו ר"י בן ננא כלאמר ואמאי
לארין לשנות ובלבד כי כיון דקאי
ארבי יהודה בן ננא וזה אנטרין
דלא נימא דשרי אפילו ציתר מנית
סאחיס כיון דר' יהודה בן ננא
איירי ציתר מנית סאחיס לכך נראה

דפרשישית ומה שפירש רש"י אפילו צהוקף לדירה לא שרי רבי
יהודה בן ננא ציתר מנית סאחיס אין נראה אלא כפחות ולכסוף
הוקף מהי אפי' ציתר מנית סאחיס דהא שרו רבנן לעיל בזיר וסאר
ומוקף אפי' בי' כוריס וכמה מציירות ומצוות שהיו צירושלים יתרות
על בית סאחיס וכי יאסור ר' יהודה בן ננא ככולם לטלטל דווקא
בשומריה הוא דקאמר דלא מהי ציתר מנית סאחיס אכל פתח
ולכסוף והוקף מהי אפי' יומר ולרש"י שמה י' לחלק דבזיר וסאר
ומוקף והא לפי שמשמיעין רב (ט) יומר אפי' ויורין אכל קרפף
אפי' פתח ולכסוף הוקף לא מהי ציתר מנית סאחיס:
אילימא משום (ט) דתני חרד לחומרא, פירוש דשיין סלמיתני
רבי

גב' הוה אמינא דרביס אפי' מכונסין. שרי ר"י בן ננא והאי
דקאמר נאר הרבים משום ר' עקיבא דאמר נאר היחיד שרי ואמא
איח למימר אפי' דמיס חייס ינינה דרביס אין דיחיד לא והכי
קאמר אין עושין פסין אפילו לבאר אלא של רביס: **מתני' שומריה.**
סוכת שומרין, ודע"ג דהוקף לדירה

בית סאחיס הוא דשרי טפי לא:
סוכה לעיר. דהואיל וקריבה לבימו
דעמו דשמשם בה ממיד ודהוקף
לדירה דמי: **ונלמד שסאה שבעים
אמה ושיריים על ע' אמה ושיריים.**
ולא יומר, ובגמרא [ע"ב] פריך מנא קמא
נמי הכי קאמר: **אם היה ארכה
יותר על רחבה אפילו אמה אחת.**
ע"ג דמייעט רחבה והוסף בארכה
ואין ככולה אלא בית סאחיס אין
מעטלין דמרוצע הוא דשרי רבנן
היכא דלא הוקף לדירה: **אנשי חרד
שוכה כו'.** ולמחר ביטל רשומו
לחבריו (ט) שהיא אסרת עליהן מלהוילא
ומכתיבן לחרד: **ביתו אסור להכניס
לוסוילא.** לחרד לנרו: **אכל לכן
שוכה.** להכי כלי מכתבין לבימו
דריך חרד: **בערקלין.** חיס מרור:
ובקשוי לי סכר. לשלשה דכריס
הללו אם שמטן מפיו ולא מאלתי.
בגמרא (ט) מפרש דבני גינה וקרפף לא
שרי יומר מנית סאחיס וגבי אנשי
חרד סכרי דלף להס אסור ביתו אכל
מכתיבן לחרד מותר ובגמ' (ט) מפרש
פלוגמיהו ובערקלין סכרי דלאו
מרור הוא: **גב' מאי סנא.** רבי
יהודה בן ננא בגינה וקרפף דלעיל:
דקאמר ועוד. דמשמע דאמר לעיל

דלא חומרא אחריתי: **אילימא משום
דאמר חרד לחומרא.** גבי פסין
דאמר [כג]: דאין עושין אותן אלא לבאר
הרבים והשאה דהוקף לדירה לא
אחריתי דאפי' סאחיס: **ואם רבי
שרי טפי מנית סאחיס:** **ואם רבי
נראה מנלך איה דרישא.** לעיל (ט) חרד
לחומרא דאמר עד בית סאחיס אין
טפי לא והדר מנא אחריתי (ט) ילקנה
לגדיין ולא תנא ועוד משום דלאו
מנלך מנלך איה דרישא איירי
במדת היקף וסיפא איירי צביטול
מחלוט: **דאפסוקו רבנן.** דקא תני
אמרו לו לא אחרו בית סאחיס אלא
לגינה כו': **וכל היכא דאפסוקו
רבנן לא הוה טפי כה ועוד.** אי
שיין למימר בה כגון היכא דרישא
וקיפא בחדא מילתא: **והא ר' אליעזר
דסוכה.** תמן (בספכת סוכה ד' טו),
ר' אליעזר אומר ר' יהודה בן ננא

אדם לאכול בסוכה וחכמים אומרים אין לדבר קצבה ועוד אמר ר'
אליעזר מי שלא אכל לילי י"ט הראשון של יום טוב האחרון
אלמלא משום דרישא וקיפא כפסודה דסוכה ובחשבונון איירי תנא
ועוד אפי' דאפסוקו אשמע מינה האי דלא תנא בדרכי יהודה
ועוד משום דלא דמי הוא ובדרכי יהודה בן ננא למה לי דמי
ליה: **הפס.** גבי סוכה במלמיה אפסוקו לא אהדרו ליה רבנן אלא
כפסודות אכל רבי יהודה דמתני' לא איירי אלא כפסי ציראות
בית סאחיס ואהדרו רבנן בגינה וקרפף ודין וסאה ולעולם עמיה
משום הפסקה ולר' יהודה בן ננא דלא אפסוקו מנא ועוד:
רבי

ועוד אפי' דלא הוה מרזיחו מענין א' וכ"ש היכא דהוה מרזיחו מענין א' (ד' טו),
ודפרכ רביעי דמילתה (דף סט), (ט) כדפי': **הכא** במלתא אחריתי אפסוקו, תימה דכפרה במיבא כתי דין
(בנייה דף גה), וסא (קס) קתני ועוד וע"ג דאפסוקו במילתא אחריתי דקתני ר' אליעזר אומר נעול אדם קיסם משפלין [לחלון בו שעיין]
ומגבד מן החצר ומדליק וחק"א מגבד משלפניו ומדליק וקתני נתר הכי אין מויליחין את האור לא מן העינים כו' ומפסיק בנא שלמה
וקתני נתר הכי ועוד א"ר אליעזר עומד חרס על המוקפה כו' ומיחו רש"י מהכף שם המשנה והגמ' אך לר"ת שאומר שאין לריך להכך
דמילתא דאור קא מסיים ואילו קשה וי"ל דהסא הוה מרי קולי ושיין למיתני ועוד אפי' דאפסוקו במילתא אחריתי דכה דהיתירא דעף:
רבי

(ב) ל"ל אליעזר וריה גמ'
לקמן וכל הפסוקים,
(ג) פסחים לג. ט"ז,
(ד) נבטנאם שפתי שמואל
עקרננו ופי' הרמב"ם וכן
הכך מצוטטתה בסוף דף ריק
שנינו של דמות לעקוב
ועליו הערות ערקלמן
ובפסחים א"ח ערקלמן,
(ה) ופי' חסין לקמן טו' דיה
ולא תלמי' כו', (ט) וסאה
כ"א, (ו) ופי' רש"י,
(ז) [ע"ב], (ח) דף י"ח,
(ט) [לעיל כג], (י) [בשומריה
ובית דירה דהיי דירה גרובה]
הוא דקאמר גב' רש"י
מחוס' שנינו, (כ) למתי
ועוד אפי' דלא הוה מענין
לחד אלא לא משפלין,
דשיין למתי ועוד היכא
דתי מרזיחו כו' [רש"י],
(ל) [ע"ב מוס' דיה ועוד].

הגהות הב"ח

(א) רש"י דיה אפי' נאר
וי' רשומו לחכמי
שוחרתה הערו ערקלמן:
(ב) וזהו ר"ח ובלבד כו'
מותר אפי' ר' טורן כו':
(ג) רש"י דיה אילמא
משום חו' אכל דינר זה
דכפס טוב הלשון גליין
ולרש"י שמה י' לחלק
דבזיר וסכרי ומוקף מותר
לפי שמשפטיה מותר
אפי' עשר כוריס אכל
קרפף אפי' פתח ולכסוף
היקף לא מהי ציתר מנית
סאחיס:

מוסף רש"י

והזכיר על כל
תלמודיו. טו' ר' אליעזר,
ויבטשו לי חבתי,
לפיכך שמע דבר זה
מפי ופסחים טו'.
שיין לקמן ע"ב קרפף
שהוא יומר כבית
סאחיס שהוקף לדירה,
סאחיס הוא שיעור מנא
השקט וימתיבו סאחיס
שיעור לל יקף אלא
היקף למזר כתיבו טו'
בשפחה מן ביתו לחיוב,
כגון קיפא שבעים, לול
ההוקף לדירה אפילו בית
שעה סוכן, מעטלין בו,
וקאמר הוה יומר מנית
סאחיס שהוקף לדירה הוא
מותר לטלטל כוטי' (כ"ב)
ד'., נדרע רובו, מטע
הויכוח שם דיה סאחיס
והי הוא כתיב שאל
היקפה לדירה, הוילת חר
מנית סאחיס הוא אין
מעטלין בו עד וסא.
נער רובו, בלילית, אין
הילתו מעטלין מותר
דיתנו מטע ויהי הוא
מאזר שלמי הכתם
שקפיה לדירה ומותר
וואתר קרפפיהו,
שאין יומר מנית סאחיס
למחר פ"א אם של בית
סאחיס הוא מעטלין כוטי',
ואם יומר אלו הוקף לדירה
קרי לה רשות אחת לגבי
מחרו או לגבי חר לטלטל
ב' אמות בני' וכו' אמות
טו', לטולא להניע מן אמות
לם וע"ב ק"ל, רשות
אחת הו' לטלטל ליל
ששכחו נהו זה נגמ' תנאי
(דקמ"ז טו') הוילת וכלא אין
תפשינן מיתנו ומתרי,
רשות אחת הו' מעטלין
מזה ליה, אפילו מחר על
רוב נלמד רובם בנא
עירוב, ולת ליה לרש"י
עירוב מותר אלא משום
הימא כלי הכית (קמ"ח טו').

ולא לחריץ כפס שיעורין מוקפין לנטח כן חלקין למעלה, וילס ששנתו נחר מויליחן להכריזה, וכן לקרפף, וכן נלמד ויקרפף מן הגנין, הוילת ויטולן רשות שאינה דירה היא, ואין לריך לערב מחר אלא כשכיל כלס ששנתו
כתיב ששנתו לא חרד אחרת וקמ"ז טו'. כללים ששבתה בחובן, כשקפד הייס היו נמחו ולא חתך גומיל, דליל שנתו כלס כתיב, לא מביחא היכי דלא עירט בני נמי חלון, דלפולו מנית מחר לא ויליחו כלי הכית,
אלא שיערו וטלטלו מנית מחר לא ויליחו כלי הכית מחר בו לא מביחא שאל עירטו עמה (ע"ב ק"ל).